

4 Počátky deskriptivní geometrie v českých zemích, Rudolf Skuherský

Jaké bylo postavení naší země v 19. a 20. století v Evropě?

Jaký se zde používal jazyk?

Na jakém typu školy a přibližně kdy se zde poprvé vyučovala DG? A od kdy v češtině?

Počátky DG v českých zemích, pražská technika

- zal. 1806 jako nástupce stavovské inženýrské školy, různé názvy
- od roku 1861/1862 některé přednášky v češtině
- 1863 reforma studia; v čele rektor, vznik 4 odborů (vodní a silniční stavitelství, pozemní stavitelství, strojnictví a technická chemie)
- 1864–1869 utrakvistické období (vše v Nj i v Čj)
- od 1829/1830 **Karel Wiesenfeld** (1802–1870)
  - základy Mong. promítání a perspektivy v přednáškách o stavitelství
- 40. léta 19. století – zavedení pravidelné výuky dg na podnět profesora mechaniky **Karla Wersina** (1803–1880); základy promítání, konstrukce stínů
- výnosem ze dne **17. 1. 1850** zřízena mimořádná (19. 7. 1954 řádná) **stolice deskriptivní geometrie**
  - 1849/1850–1851/1852: prof. stavitelství Karel Wiesenfeld
  - 1852/1853–1862/1863: **první prof. dg Rudolf Skuherský**

Rudolf Skuherský (1828–1863)

- asistent u prof. Höniga (vídeňská technika)
- listopad **1852** – jmenován mimořádným profesorem deskriptivní geometrie na technice v Praze, srpen **1854** – **jmenován řádným profesorem**
- **výuka:**
  - *Beschreibende Geometrie* (1852/1853), dotace 5/10, 5/10:
Zobrazování útvarů. Různé promítací metody. Pravoúhlý průmět. Úlohy o bodu, přímce, rovině a mnohostěnu vzhledem k hornickému zaměření a krystalografii.

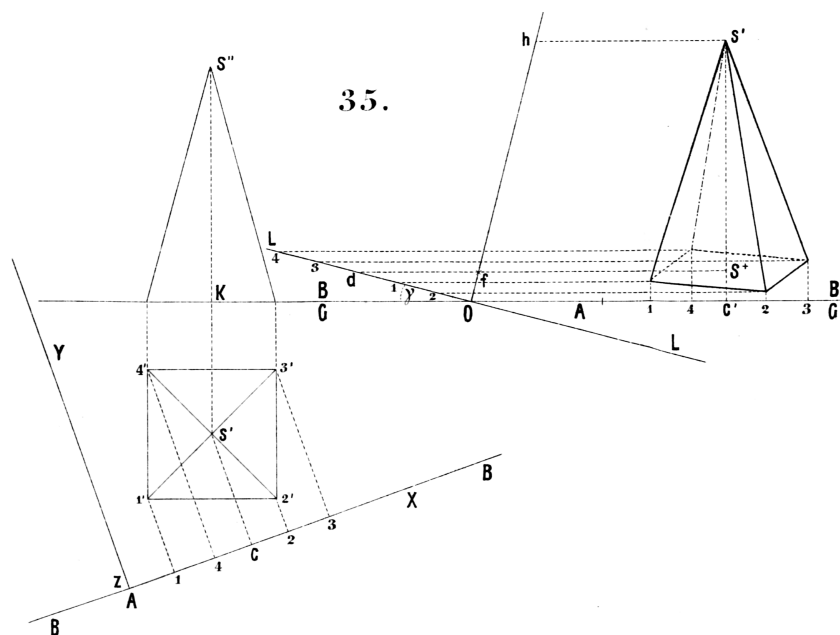
Křivky. Rozvinutelné, rotační, obalové, zborcené plochy a plochy druhého stupně, porovnání s poznatky analytické geometrie v prostoru. Křivost čar a ploch. Užití dalších křivých ploch v mechanice a stavitelství. Trojhran neboli sférická trigonometrie. Šikmé promítání. Osvětlení v pravoúhlém promítání. Intenzita osvětlení. Odstíny světla a barev. Ortogonální paralelní perspektiva. Určení stínu. Středové promítání. Volná perspektiva. Teorie dělicích bodů. Vzdušná perspektiva. Optické obrazy. Katoptrické promítání. Anamorfózy. (podle učebnic J. Höniga, Ch. F. A. Leroya a vlastních odborných prací)

- občas volitelné předměty o perspektivě, stereotomii, gnomonice
- 1861 jako **první** zahájil **přednášky v češtině**

• **odborné práce:**

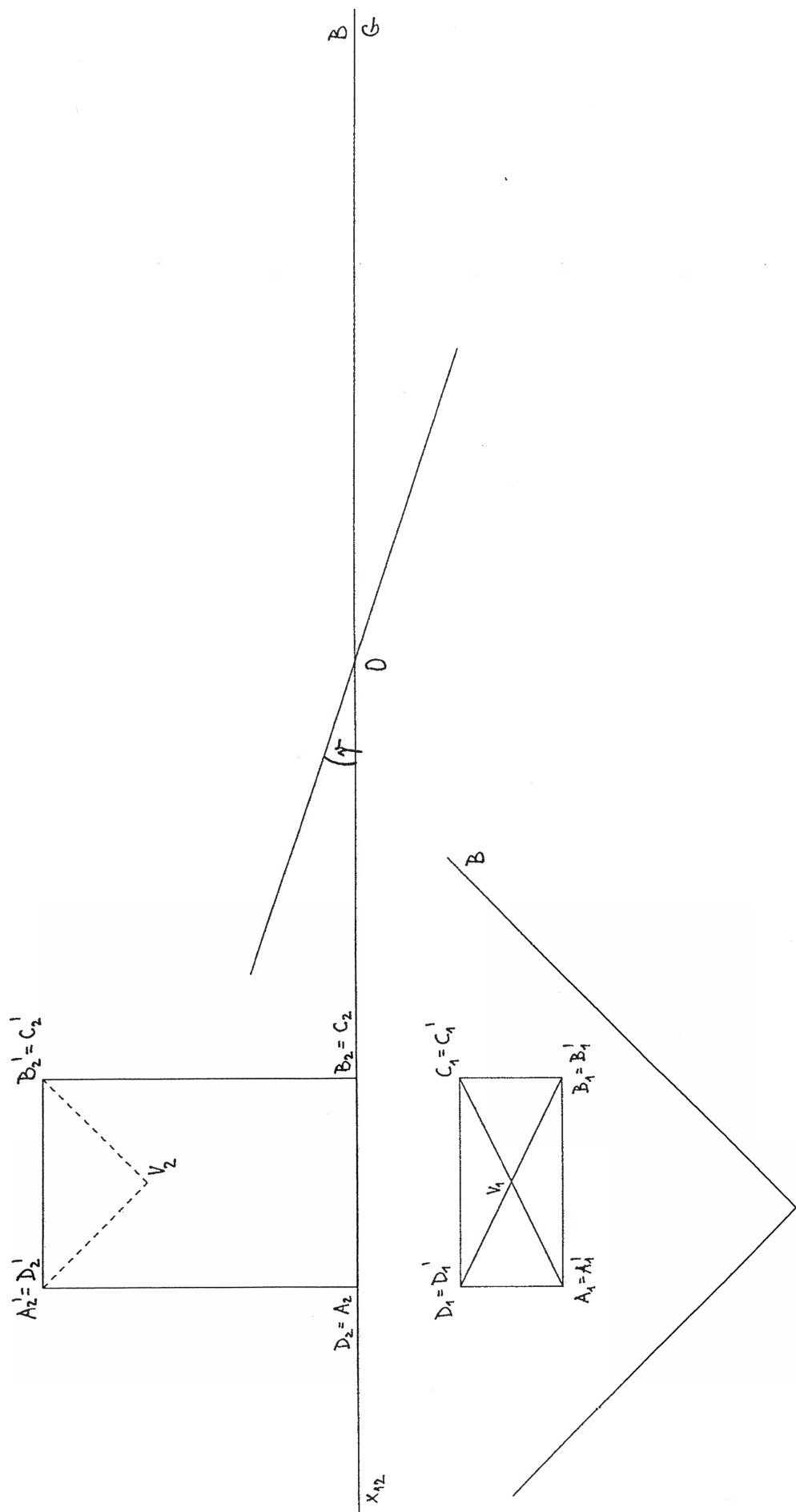
- *Die orthographische Parallelperspektive* (1850, Wien)
  - * odvozen pravoúhlý průmět tělesa pomocí jeho transformací vůči kolmým průmětnám (již u O. Möllingera)
  - * nově užití třetí pomocné průmětny – dosažení libovolného pohledu na objekt
- *Die Theorie der Theilungspunkte als Beitrag zur Lehre von der freien Perspektive* (1850, Wien)
- *Die orthographische Parallel-Perspektive* (1858, Praha)
- *Die Methode der ortogonalen Projektion auf zwei Ebenen, die keinen rechten Winkel miteinander einschliessen, als Grundlage für jede auf dem Prinzipie der orthogonalen (orthographischen) Projektion beruhende perspektivische Projektionsart oder Parellel-Perspektive.* (1858, Praha)

ORTOGRAFICKÁ PARALELNÍ PERSPEKTIVA aneb SKUHERSKÉHO METODA

[Skuherský R. (1858) *Die Methode...*, Taf. 2]

Skuherského metoda

Co víte o výuce dg v našich zemích v první polovině 19. století?

Kdo byl Rudolf Skuherský? Uveďte něco o jeho pedagogickém působení i odborné činnosti. Čím je tato osobnost významná pro dg?

Jak funguje „Skuherského metoda“? Popište na jednoduchém příkladu.